

en god og sund Udvikling; men den kan ogsaa ordnes saaledes, at den virker hæmmende. Sagen har længe ligget mig nær, og jeg har ikke forsømt at prøve mine Kræfter paa Opgavens Løsning. Jeg har næret det Haab, at en god Forsatning kunde bidrage til at befæste de løse Dele af Kirkens Mure, kunde bibringe dem af Folkekirkens Medlemmer, der befinder sig i den yderste Omkreds, en Forestilling om, at de dog have en Forbindelse med Centrum og bidrage til i større Almindelighed at vække den kirkelige Bevidsthed. Men en nødvendig Betingelse for, at Forsatningen kan blive god og helbringende, maa det jo være, at den aandelig kan bæres af Folkekirken, at den kan støtte sig til en forhaandenværende virkelig Trang, til et almindeligt Ønske indenfor Folkekirkens Omraade.

Jeg erkjender, at Majoritetens Forslag har vundet ikke Lidet ved Behandlingen i Udvalget, hvorfor Majoriteten naturligvis skal have Væren. Jeg skal ikke gaa nærmere ind derpaa, da vi her kun forhandle om Forslaget til en motiveret Dagsorden, men jeg tør dog vel fremhæve den principrigtige Bestemmelse, at de reent kirkelige Sager ere bleyne adskilte fra de blandede og undergivne en forskjellig Behandling og Afgjørelse og ligeledes den bifaldsværdige Bestemmelse, at Valghandlingen til Kirkeraadet skulde foretages af de læge og de geistlige Medlemmer i Forening. Den sidste Bestemmelse er imidlertid kun en partiel Rettelse af den Grundfeil, der gaaer igennem Forslaget, ifølge hvilket Geistlighed og Lægstand stilles op imod hinanden som to i Sagen forskjelligt interesserede Parter. En saadan Modsætning er ukirkelig og fordærvelig, vel stiftet til at undergrave den Aandens Eenhed, der skulde sammenbinde Geistlighed og Lægstand. Vi behøve ikke at fremhjælpe denne Modsætning; vi behøve ikke at slaa den fast, styrke og udvikle den ved selve Forsatningen. Jeg skal i Forbigaaende bemærke, at, har end Geistligheden bidraget sin Deel til at hidføre denne Modsætning ved ikke altid at indtage den rette Tjeneststilling i Menigheden, saa har den dog nok sin nærmeste Grund i Tidssaaendens Gang til at føre det verdslige Demokratind i Kirken; men dette er en Bestræbelse, som der

fra Folkekirkens Side ikke bør gives efter for. Min væsentligste Indvending mod Majoritetens Forslag — og altsaa ogsaa mit væsentligste Motiv til at stille den motiverede Dagsorden — knytter sig dog naturligvis til Forslagets Grundtanke, at det nemlig vil have oprettet et Kirkeaad, en samlet Repræsentation for Folkekirken. Dette anseer jeg for at være i høj Grad farligt for en sund og rolig Udvikling. Jeg frygter for, at vi derved ville føres altfor let og rask frem paa Reformernes Vej, naar de saaledes kunne slaes fast med eet Slag; jeg frygter for, at det kunde føre til en større Undertrykkelse af Minoriteten, end den kunde bære. Hvad der i denne Henseende især kommer i Betragtning, det er dog for Diebliffet dette, at Dpretelsen af et Kirkeaad ikke vil kunne skee uden i stik Mod sætning til det Raad, der er udgaaet fra Landemoderne, et Raad, hvis Betydning end ikke den skarpsindigste Kritik vil kunne bortfortolke. Det forekommer mig iøinesaldende, at Forsatningsagen ikke er færdig til Afgjørelse; Spørgsmaalet har hidtil kun været behandlet i en forholdsviis ringe Kreds, bestaaende især af Theologer og Geistlige; det har ikke været reist blandt Folkekirkens store Flerhed. Hertil kommer endnu den Betragtning, at det endnu ikke klart foreligger, hvilken Indflydelse den almindelige Religionsfrihed har havt eller, naar den ret trænger igennem, vil faae paa Folkekirkens Omfang, paa en maaskee meget betydelig Formindskelse i Antallet af Folkekirkens Medlemmer. Hvad vi see for vore Dine, er, at der kun er ringe Sammenhold, men Strid nok i Folkekirken. Der kan reises Tvivl om, hvorvidt Folkekirken har Sandhed og Livskraft nok til at bære en kirkelig Organisation; og denne Tvivl synes mig kun at kunne hæves derved, at der fra Folkekirkens Medlemmer fremkommer et levende Ønske om en inderligere Tilslutning under en ny kirkelig Organisation. Et saadant Ønske er imidlertid, som bekendt, ikke fremkommet, men tværtimod en bestemt Fraraadelse fra de Forsamlinger, som Regjeringen havde udfordret til at tage Sagen under Overvejelse.